Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 4. februára 2016*

„Slobodné poskytovanie služieb — Článok 56 ZFEÚ — Hazardné hry — Verejný monopol na stávky na športové podujatia — Predchádzajúce správne povolenie — Vylúčenie súkromných prevádzkovateľov — Vyberanie stávok na účet prevádzkovateľa usadeného v inom členskom štáte — Trestné sankcie — Vnútroštátne ustanovenie, ktoré je v rozpore s právom Únie — Vylúčenie — Prechod do režimu, v rámci ktorého mal byť vydaný obmedzený počet licencií súkromným prevádzkovateľom — Zásady transparentnosti a nestrannosti — Smernica 98/34/ES — Článok 8 — Technické predpisy — Pravidlá vzťahujúce sa na služby — Oznamovacia povinnosť“

Vo veci C-336/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Amtsgericht Sonthofen (Kantonálny súd Sonthofen, Nemecko) zo 7. mája 2013 a doručený Súdnemu dvoru 11. júla 2014, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Sebate Inceovej,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredseda Súdneho dvora A. Tizzano, vykonávajúci funkciu predsedu prvej komory, sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger a S. Rodin (spravodajca),

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: M. Aleksejev, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 10. júna 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Sebat Ince, v zastúpení: M. Arendts, R. Karpenstein a R. Reichert, Rechtsanwälte,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

— belgická vláda, v zastúpení: P. Vlaemminck, B. Van Vooren, R. Verbeke, advocaten, M. Jacobs, L. Van den Broeck a J. Van Holm, splnomocnené zástupkyne,

— grécka vláda, v zastúpení: E.-M. Mamouna a M. Tassopoulou, splnomocnené zástupkyne,

— Európska komisia, v zastúpení: G. Braun a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 22. októbra 2015,

* Jazyk konania: nemčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 56 ZFEÚ a článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa ustanovuje postup pre poskytovanie informácií v oblasti technických noriem a iných predpisov a pravidiel o službách informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, s. 37; Mim. vyd. 13/023, s. 337), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. ES L 217, s. 18; Mim. vyd. 13/021, s. 8, ďalej len „smernica 98/34“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci dvoch spojených trestných konaní vedených proti S. Inceovej, ktorej sa vytýka, že bez oprávnenia vydaného príslušným orgánom pristúpila k sprostredkovaniu stávok na športové podujatia na území Spolkovej krajiny Bavorsko.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 5 až 7 smernice 98/34 znejú takto:

„(5) keďže má zásadný význam pre Komisiu, aby mala k dispozícii pred prijatím technických opatrení potrebné informácie; keďže jej z toho dôvodu musia členské štáty, ktorých povinnosťou je uľahčovanie úlohy vyplývajúcej Komisii z článku 5 zmluvy, oznamovať svoje návrhy z oblasti technických predpisov;

(6) keďže všetky členské štáty musia tiež byť informované o technických predpisoch, ktoré zamýšľa prijať ktorýkoľvek iný členský štát;

(7) keďže cieľom vnútorného trhu je vytvárať prostredie umožňujúce súťaž pri podnikaní; keďže zvýšené poskytovanie informácií predstavuje jeden zo spôsobov, ako napomáhať podnikom pri čo možno najlepšom využívaní výhod vlastných tomuto trhu; keďže je z takéhoto dôvodu potrebné umožniť, aby mohli prevádzkovatelia hospodárskych činností vyhodnocovať dopad vnútroštátnych technických opatrení navrhovaných inými členskými štátmi, čo sa dosiahne pravidelným zverejňovaním názvov notifikovaných návrhov opatrení, ako aj pomocou opatrení, súvisiacich s dôverným charakterom takýchto návrhov“.

4 Článok 1 tejto smernice stanovuje:

„Na účely tejto smernice platia nasledujúce vymedzenia pojmov:

1. ‚výrobok‘ je každý priemyselne vyrábaný výrobok a každý poľnohospodársky výrobok vrátane rybích výrobkov;

2. ‚služba‘ je každá služba poskytovaná informačnou spoločnosťou, to jest každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb.

…

3. ‚technická špecifikácia' je špecifikácia obsiahnutá v dokumente stanovujúcom charakteristiky, ktoré sa od výrobku vyžadujú, ako je napríklad stupeň kvality, funkčnosť, bezpečnosť alebo rozmery vrátane požiadaviek vzťahujúcich sa na výrobok z hľadiska názvu, pod ktorým sa predáva, a tiež terminológie, symbolov, skúšania a skúšobných metód, balenia, označovania alebo štítkovania a postupov posudzovania zhody.

…

4. ‚iné požiadavky' sú požiadavky iné ako technická špecifikácia, ktoré sú kladené na výrobok s cieľom ochrany najmä spotrebiteľov alebo životného prostredia a ktoré ovplyvňujú životnosť výrobku po jeho uvedení na trh, ako napríklad podmienky používania, opätovného používania a spotreby alebo zneškodňovania v prípadoch, v ktorých môžu mať takéto podmienky významný vplyv na zloženie alebo povahu výrobku alebo na jeho odbyt;

5. ‚pravidlá vzťahujúce sa na služby' sú požiadavky všeobecnej povahy, ktoré sa vzťahujú na zriaďovanie a vykonávanie služieb v zmysle písmena b), najmä ustanovenia týkajúce sa poskytovateľa služby, služieb ako takých a ich príjemcu a vylučujúce všetky pravidlá netýkajúce sa špecificky služieb tak, ako sú vymedzené v uvedenom písmene.

…

11. ‚technický predpis' sú technické špecifikácie a ďalšie požiadavky alebo pravidlá o službách vrátane príslušných správnych opatrení, dodržiavanie ktorých je v prípade predaja, poskytovania služieb, zriadenia poskytovateľa alebo používania služby v členskom štáte alebo na väčšej časti jeho územia de facto alebo de iure povinné, ako aj zákony, predpisy alebo administratívne opatrenia, okrem tých, ktoré sú uvedené v článku 10, ktoré zakazujú výrobu, dovoz, predaj alebo používanie výrobku alebo zakazujúce poskytovanie alebo používanie služby alebo usadenie sa subjektu v členskom štáte ako poskytovateľa služby.

…“

5 Článok 8 ods. 1 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty okamžite oznámia Komisii, s výhradou článku 10, všetky návrhy technických predpisov; okrem tých prípadov, keď návrh technického predpisu obsahuje iba prenos medzinárodnej alebo európskej normy a keď postačí informácia o príslušnej norme, členské štáty oznámia Komisii aj dôvody, pre ktoré je uzákonenie takéhoto technického predpisu potrebné, keď to nebude zjavné už z návrhu technického predpisu.

Ak to bude potrebné a ak sa tak neurobilo už pri predbežnom oznámení, členské štátu budú súčasne oznamovať aj znenie základných zákonných alebo právnych ustanovení, ktoré sa predmetnej veci priamym a zásadným spôsobom týkajú, a ich znalosť bude potrebná na posúdenie dopadu návrhu technického predpisu.

Členské štáty budú oznamovať opätovne znenie návrhov za hore uvedených podmienok v prípadoch, keď v nich vykonajú také zásahy, ktoré budú mať za následok významnú zmenu ich pôsobnosti, skrátenie časového plánu, pôvodne predpokladaného pre ich implementáciu, a pridanie nových alebo sprísnenie už existujúcich špecifikácií alebo požiadaviek.

…“

Nemecké právo

Spolkové právo

6 § 284 trestného zákona (Strafgesetzsbuch) stanovuje:

„1. Osoba, ktorá verejne prevádzkuje alebo organizuje hazardné hry bez úradného povolenia alebo na to poskytuje potrebné zariadenie, potrestá sa trestom odňatia slobody až na dva roky alebo pokutou.

…

3. Ak osoba v prípadoch uvedených v odseku 1 koná

(1) v rámci podnikania alebo

(2) ako člen zločineckej skupiny, ktorej cieľom je pokračujúce páchanie takých trestných činov,

potrestá sa odňatím slobody na tri mesiace až päť rokov.

…“

Zmluva o hazardných hrách

7 Štátnou zmluvou o lotériách v Nemecku (Staatsvertrag zum Lotteriewesen in Deutschland, ďalej len „zmluva o lotériách“), ktorá sa stala účinnou 1. júla 2004, vytvorili spolkové krajiny jednotný rámec pre podnikateľskú činnosť pri organizovaní, prevádzkovaní a umiestňovaní hazardných hier s výnimkou kasín.

8 V rozsudku z 28. marca 2006 Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavný súd) vo veci právnej úpravy zabezpečujúcej prebratie zmluvy o lotériách v Spolkovej krajine Bavorsko rozhodol, že verejný monopol v oblasti stávok na športové podujatia existujúci v tejto spolkovej krajine je v rozpore s článkom 12 ods. 1 základného zákona (Grundgesetz) zaručujúceho slobodnú voľbu povolania. Uvedený súd sa najmä domnieval, že tento monopol tým, že vylučoval činnosť usporadúvania súkromných stávok bez toho, aby existoval právny rámec, ktorý by bol vhodný na to, aby formálne a vecne tak z právneho, ako aj z faktického hľadiska zaručil, že ciele spočívajúce v znížení hráčskej vášne a v boji proti závislosti od hry boli účinne sledované, neprimerane poškodzuje takto zaručenú slobodnú voľbu povolania.

9 Štátnou zmluvou o hazardných hrách (Staatsvertrag zum Glücksspielwesen, ďalej len „zmluva o hazardných hrách“), ktorá sa stala účinnou 1. januára 2008, sa vytvoril nový jednotný právny rámec pre organizovanie, prevádzkovanie a sprostredkovanie hazardných hier s cieľom splniť požiadavky, ktoré stanovil Bundesverfassungsgericht (Spolkový ústavný súd) v uvedenom rozsudku z 28. marca 2006. Zmluva o hazardných hrách bola oznámená Komisii v štádiu návrhu v zmysle článku 8 ods. 1 smernice 98/34.

10 V zmysle § 1 zmluvy o hazardných hrách cieľom tejto zmluvy bolo:

„1. predchádzať závislosti od hazardných hier a stávok a vytvoriť podmienky na účinný boj proti závislosti;

2. obmedzovať ponuku hazardných hier a organizovaným a kontrolovaným spôsobom usmerňovať hráčsku vášeň populácie najmä tým, že sa zabráni odlivu hráčov k nepovoleným hazardným hrám;

3. zabezpečiť ochranu maloletých a hráčov;

4. zabezpečiť riadny priebeh hazardných hier a ochranu hráčov proti podvodom a predchádzať trestnej činnosti, ktorá súvisí s hazardnými hrami a z nich vyplýva.“

11 § 4 tejto zmluvy stanovoval:

„1. Verejné hazardné hry sa môžu organizovať alebo sprostredkovať len s povolením príslušného orgánu danej spolkovej krajiny. Akékoľvek organizovanie alebo sprostredkúvanie takýchto hier bez tohto povolenia je zakázané (nedovolená hazardná hra).

2. Toto povolenie sa neudelí, pokiaľ organizovanie alebo sprostredkúvanie hry odporuje cieľom v § 1. Povolenie nemožno vydať na účely sprostredkúvania nedovolených hazardných hier v zmysle tejto medzištátnej zmluvy. Na udelenie takéhoto povolenia nie je právny nárok.

…

4. Organizovanie a sprostredkúvanie verejných hazardných hier na internete sa zakazuje.“

12 Podľa § 5 ods. 3 uvedenej zmluvy:

„Reklama na verejné hazardné hry v televízii…, na internete a prostredníctvom telekomunikačných zariadení sa zakazuje.“

13 § 10 tej istej zmluvy znel takto:

„1. Na účely dosiahnutia cieľov uvedených v § 1 majú spolkové krajiny normatívnu úlohu zaistiť dostatočnú ponuku hazardných hier. Pomáha im pritom technický výbor zložený z odborníkov z oblasti boja proti závislosti na hazardných hrách.

2. Na základe zákona môžu spolkové krajiny túto úlohu vykonávať samy, prostredníctvom právnických osôb založených podľa verejného práva alebo prostredníctvom spoločností založených podľa súkromného práva, v ktorých majú právnické osoby založené podľa verejného práva priamy alebo nepriamy rozhodujúci podiel.

…

5. Iné osoby než tie, ktoré sú uvedené v odseku 2, môžu získať povolenie na organizovanie lotérií a hazardných hier len v súlade s ustanoveniami tretieho oddielu.“

14 § 21 ods. 2 zmluvy o hazardných hrách najmä zakazoval, aby sa organizovanie a sprostredkúvanie stávok na športové hry alebo reklamu na takéto stávky spájalo s prenosom športových podujatí prostredníctvom služieb televízneho vysielania a televíznych médií.

15 § 25 ods. 6 tejto zmluvy uvádzal podmienky, za ktorých boli spolkové krajiny oprávnené povoliť ako výnimku z § 4 ods. 4 uvedenej zmluvy organizovanie a sprostredkúvanie lotérie na internete.

16 § 28 ods. 1 tej istej zmluvy stanovoval, že spolkové krajiny majú možnosť predĺžiť účinnosť tejto zmluvy po tom, ako uplynie jej účinnosť 31. decembra 2011. Spolkové krajiny túto možnosť nevyužili. Všetky spolkové krajiny s výnimkou Šlezvicka-Holštajnska však prijali ustanovenia, ktoré stanovovali, že ak uplynie účinnosť zmluvy o hazardných hrách, jej pravidlá sa budú naďalej uplatňovať ako právna úprava spolkovej krajiny až do nadobudnutia účinnosti novej zmluvy medzi spolkovými krajinami. V Bavorsku sa ustanovenie v tejto súvislosti nachádza v § 10 ods. 2 bavorského zákona, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách (Bayerisches Gesetz zur Ausführung des Staatsvertrages zum

Glücksspielwesen in Deutschland) z 20. decembra 2007 (GVBl S. 922, BayRS 2187-3-I; ďalej len „zákon, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách“). Ani tento zákon, ani zodpovedajúce ustanovenia prijaté ostatnými spolkovými krajinami neboli Komisii oznámené v štádiu návrhu v zmysle článku 8 ods. 1 smernice 98/34.

Pozmeňujúca zmluva o hazardných hrách

17 Pozmeňujúca zmluva o hazardných hrách (Glücksspieländerungsstaatsvertrag, ďalej len „pozmeňujúca zmluva“) uzavretá medzi spolkovými krajinami nadobudla v Bavorsku účinnosť 1. júla 2012.

18 § 1 a 4 pozmeňujúcej zmluvy sa v podstate zhodujú s § 1 a 4 zmluvy o hazardných hrách.

19 § 10 uvedenej pozmeňujúcej zmluvy stanovuje:

„1. Na účely dosiahnutia cieľov uvedených v § 1 majú spolkové krajiny zákonnú povinnosť zaistiť dostatočnú ponuku hazardných hier. Pomáha im pri tom technický výbor. Tento technický výbor je zložený z osôb, ktoré majú vzhľadom na ciele uvedené v § 1 vedecké skúsenosti alebo osobitnú prax.

2. Na základe zákona môžu spolkové krajiny túto úlohu vykonávať samy, prostredníctvom právnických osôb založených podľa verejného práva alebo prostredníctvom spoločností založených podľa súkromného práva, v ktorých majú právnické osoby založené podľa verejného práva priamy alebo nepriamy rozhodujúci podiel.

…

6. Iné osoby než tie, ktoré sú uvedené v odsekoch 2 a 3, môžu získať povolenie na organizovanie lotérií a hazardných hier len v súlade s ustanoveniami tretieho oddielu.“

20 Podľa § 10a pozmeňujúcej zmluvy s názvom „Doložka o experimente pre stávky na športové podujatia“:

„1. Aby sa dosiahla lepšia realizácia cieľov uvedených v § 1, najmä v rámci boja proti čiernemu trhu konštatovanému v rámci vyhodnotenia, sa § 10 ods. 6 neuplatní na organizáciu stávok na športové podujatia počas obdobia siedmich rokov od nadobudnutia účinnosti prvej pozmeňujúcej zmluvy o hazardných hrách.

2. Počas tohto obdobia sa môžu stávky na športové podujatia organizovať len na základe koncesie (§ 4a až 4e).

3. Maximálny počet koncesií je stanovený na 20.

4. Koncesia dáva koncesionárovi podľa hlavných a doplňujúcich ustanovení stanovených v súlade s § 4c ods. 2 právo organizovať a pristúpiť k sprostredkovaniu stávok na športové podujatia na internete ako výnimku zo zákazu uvedeného v § 4 ods. 4. § 4 ods. 5 a 6 sa použije podobne. Pôsobnosť koncesie sa obmedzuje na územie Spolkovej republiky Nemecko a členských štátov, ktoré uznali platnosť nemeckého povolenia na svojom vnútroštátnom území.

5. Spolkové krajiny obmedzia počet subjektov, ktoré sprostredkúvajú stávky, aby sa dosiahli ciele uvedené v § 1. Sprostredkúvanie stávok na športové podujatia v týchto subjektoch si vyžaduje povolenie uvedené v § 4 ods. 1 prvej vete. § 29 ods. 2 druhá veta sa použije podobne.“

21 § 29 pozmeňujúcej zmluvy povoľuje verejným prevádzkovateľom, ktorí majú povolenie organizovať stávky na športové podujatia, ako aj ich sprostredkovateľom, pokračovať v ponúkaní takýchto stávok počas jedného roka od vydania prvej koncesie bez toho, aby oni sami mali koncesiu.

22 § 4a až 4e pozmeňujúcej zmluvy vymedzujú režim koncesií. Konkrétne § 4a ods. 4 tejto zmluvy uvádza podmienky, ktorým podlieha udelenie koncesie, a vyžaduje najmä, aby bol preukázaný zákonný pôvod finančných prostriedkov potrebných na organizovanie hazardných hier. § 4b uvedenej zmluvy stanovuje podrobné pravidlá postupu udeľovania koncesií. V tomto paragrafe, najmä v jeho odseku 5, sú vymenované kritériá, na základe ktorých možno vyberať spomedzi viacerých kandidátov spôsobilých na získanie koncesie.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

23 Od vnútroštátneho súdu sa žiada, aby rozhodol o výhradách, ktoré vzniesol prokurátor mesta Kempten (Staatsanwaltschaft Kempten, Spolková krajina Bavorsko) v rámci dvoch spojených trestných konaní vedených proti S. Inceovej, tureckej štátnej príslušníčke s bydliskom v Nemecku, v zmysle § 284 trestného zákona.

24 Prokurátor mesta Kempten vytýka S. Inceovej, že vykonávala činnosti sprostredkúvania stávok na športové podujatia prostredníctvom stávkového automatu inštalovaného v športovom bare nachádzajúcom sa v Bavorsku bez toho, aby mala povolenie vydané príslušným orgánom dotknutej spolkovej krajiny. S. Ince sprostredkúvala takéto stávky spoločnosti usadenej v Rakúsku, ktorá mala koncesiu v Rakúsku, ktorá jej povoľovala organizovať stávky na športové podujatia. Uvedená spoločnosť však nemala licenciu na organizovanie takýchto stávok v Nemecku.

25 Obvinenia vznesené proti S. Inceovej sa týkajú, pokiaľ ide o prvé trestné konanie, obdobia od 11. do 12. januára 2012, a pokiaľ ide o druhé trestné konanie, obdobia od 13. apríla do 7. novembra 2012. Tieto konania sa v podstate líšia len vzhľadom na nemecký právny rámec účinný v čase vytýkaných skutkových okolností.

26 Na skutkové okolnosti prvého obvinenia, ako aj druhého obvinenia za obdobie od 13. apríla do 30. júna 2012 sa vzťahuje zákon, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách, v ktorom sa stanovuje, že ak uplynie účinnosť zmluvy o hazardných hrách, jej pravidlá sa budú naďalej uplatňovať v Bavorsku ako právna úprava spolkovej krajiny. Táto zmluva zaviedla verejný monopol na organizovanie a sprostredkúvanie stávok na športové podujatia jednak tým, že vo svojom § 4 ods. 1 zakázala organizovanie a sprostredkúvanie stávok na športové podujatia bez povolenia vydaného príslušným orgánom Spolkovej krajiny Bavorsko, a na druhej strane tým, že vo svojom § 10 ods. 5 vylúčila vydanie takýchto povolení súkromným prevádzkovateľom.

27 V rozsudkoch Stoß a i. (C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, EU:C:2010:504), ako aj Carmen Media Group (C-46/08, EU:C:2010:505) Súdny dvor rozhodol, že nemecké súdy sa mohli oprávnene domnievať, že verejný monopol vyplývajúci zo zmluvy o lotériách a zmluvy o hazardných hrách nebol vhodný na koherentné a systematické zabezpečenie realizácie cieľov všeobecného záujmu, na ktoré sa odvolával nemecký zákonodarca, najmä z dôvodu, že majitelia tohto verejného monopolu realizovali intenzívne reklamné kampane a že príslušné orgány viedli politiky smerujúce k podnecovaniu v účasti na niektorých hazardných hrách, na ktoré sa uvedený monopol nevzťahoval a ktoré zahŕňali mimoriadne vysoké riziko závislosti.

28 Podľa vnútroštátneho súdu všetky nemecké súdy, od ktorých sa žiada, aby v nadväznosti na rozsudky Súdneho dvora rozhodli, či verejný monopol na stávky na športové podujatia bol v súlade s právom Únie, dospeli k záveru, že tomu tak nebolo. Tieto súdy si však odporujú, pokiaľ ide o následky, ktoré treba vyvodiť z nezákonnosti uvedeného monopolu.

29 Na jednej strane niektoré nemecké súdy, medzi nimi aj vyššie správne súdy, podobne ako niektoré správne orgány zastávajú názor, že len § 10 ods. 5 zmluvy o hazardných hrách, ktorá stanovuje vylúčenie súkromných prevádzkovateľov, je zlučiteľný s právom Únie, pričom povinnosť povolenia uvedená v § 4 ods. 1 tejto zmluvy je v zásade v súlade s týmto právom. V dôsledku toho tieto súdy

zakázali uplatňovanie ustanovenia, ktoré stanovovalo vylúčenie súkromných prevádzkovateľov na základe zásady prednosti práva Únie. Domnievali sa totiž, že na týchto prevádzkovateľov je potrebné uplatniť hmotnoprávne podmienky, stanovené v zmluve o hazardných hrách a vykonávacie predpisy spolkových krajín týkajúce sa udeľovania povolení súkromným prevádzkovateľom. Podľa uvedených súdov tak treba v závislosti od prípadu preskúmať, či súkromný prevádzkovateľ môže podľa fiktívneho povoľovacieho konania získať povolenie za podmienok stanovených pre držiteľov verejného monopolu a ich sprostredkovateľov (ďalej len „fiktívne povoľovacie konanie“).

30 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) potvrdil a následne doplnil judikatúru vyplývajúcu z rozsudkov Stoß a i. (C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, EU:C:2010:504), ako aj Carmen Media Group (C-46/08, EU:C:2010:505) viacerými rozsudkami vydanými 16. mája 2013, pričom umožnil preventívny zákaz organizovania a sprostredkúvania stávok na športové podujatia súkromnými prevádzkovateľmi, ktorí nemajú nemecké povolenie, až kým príslušné orgány neobjasnia rozsah tohto povolania, prinajmenšom kým nebude zjavné, že sú splnené hmotnoprávne podmienky na udelenie povolenia stanovené pre verejných prevádzkovateľov, s výnimkou eventuálnych protizákonných ustanovení týkajúcich sa režimu monopolu.

31 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že žiadny súkromný prevádzkovateľ nezískal povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia na nemeckom území v zmysle fiktívneho povoľovacieho konania.

32 Na druhej strane sa iné nemecké súdy domnievajú, že keďže porušenie práva Únie vyplýva z kombinovaného účinku povinnosti povolenia a vylúčenia súkromných prevádzkovateľov stanovených v zmluve o hazardných hrách a vo vykonávacích predpisoch spolkových krajín, zákaz uplatňovania uvedeného vylúčenia a jeho nahradenie fiktívnym povoľovacím konaním nepostačuje na zmiernenie konštatovanej protiprávnosti. Na podporu takéhoto prístupu vnútroštátny súd uvádza, že konanie a kritériá povolenia stanovené v zmluve o hazardných hrách a jej vykonávacích predpisoch boli vypracované výlučne pre verejných prevádzkovateľov organizujúcich stávky na športové podujatia a ich sprostredkovateľov.

33 Skutkové okolnosti druhého obvinenia za obdobie od 1. júla do 7. novembra 2012 upravovala pozmeňujúca zmluva. Doložka o experimente pre stávky na športové podujatia zavedená v § 10a tejto zmluvy zrušila až do 30. júna 2019 zákaz vydávať súkromným prevádzkovateľom povolenie organizovať hazardné hry, v zmysle § 10 ods. 6 uvedenej zmluvy, pokiaľ ide o stávky na športové podujatia. Súkromní prevádzkovatelia tak teoreticky môžu získať takéto povolenie prostredníctvom predchádzajúceho vydania koncesie na organizovanie stávok na športové podujatia.

34 V zmysle tejto novej právnej úpravy organizátorom stávok na športové podujatia prináleží získať takúto koncesiu. Ako náhle je tomuto prevádzkovateľovi udelená koncesia, jeho sprostredkovatelia môžu získať povolenie na vyberanie stávok na účet prevádzkovateľa. V uvedenom § 10a sa stanovuje, že verejným a/alebo súkromným prevádzkovateľom sa v rámci konania organizovaného centralizovane pre celé nemecké územie udelí maximálne 20 koncesií. Na základe § 29 pozmeňujúcej zmluvy sa však má povinnosť mať koncesiu vzťahovať na verejných organizátorov, ktorí už v tejto oblasti pôsobia, a na sprostredkovateľov až rok po udelení prvej koncesie.

35 Dňa 8. augusta 2012 povoľujúci orgán uverejnil v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania, ktorým vyhlásil výberové konanie na 20 koncesií na výkon činností organizovania stávok na športové podujatia.

36 Najprv sa konala fáza predbežného výberu na vylúčenie uchádzačov, ktorí nespĺňajú minimálne podmienky na získanie koncesie. Potom nasledovala rokovacia fáza, v ktorej boli uchádzači, ktorí boli vybraní v prvej fáze, vyzvaní na predloženie svojich projektov povoľujúcemu orgánu. Na konci tejto druhej fázy sa konal porovnávací výber na základe súboru kritérií.

37 Niektorí súkromní prevádzkovatelia vyjadrili pochybnosti o transparentnosti a nestrannosti tohto konania.

38 Vnútroštátny súd uviedol, že ku dňu podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania ešte nebola udelená nijaká koncesia na základe § 10a pozmeňujúcej zmluvy. Vo svojich písomných pripomienkach nemecká vláda uviedla, že aj keby bolo vo výberovom konaní vybratých 20 uchádzačov, udeľovanie koncesií bolo pozastavené uzneseniami vydanými v rámci návrhov na začatie konania o predbežnom opatrení, ktoré podali niektorí vylúčení kandidáti. Na pojednávaní z 10. júna 2015 táto vláda spresnila, že k tomuto dátumu stále neboli udelené koncesie z dôvodu iných udalostí, ku ktorým došlo v rámci vnútroštátnych súdnych konaní.

39 Vnútroštátny súd zastáva názor, že objektívne prvky porušenia, ktoré sa vytýka S. Inceovej v zmysle § 284 trestného zákona, sú splnené, keďže vykonávala činnosti sprostredkúvania stávok na športové podujatia bez toho, aby mala v tejto súvislosti povolenie. Tento súd však má pochybnosti o trestnoprávnej povahe týchto činnosti vzhľadom na právo Únie.

40 Za týchto podmienok Amtsgericht Sonthofen (Kantonálny súd Sonthofen) rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„[I. V súvislosti s prvým obvinením (január 2012) a druhým obvinením (pokiaľ ide o obdobie do konca júna 2012), vznesenými voči obvinenej:]

1. a) Má sa článok 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že orgány činné v trestnom konaní nesmú sankcionovať sprostredkovanie stávok na športové podujatia organizátorom stávok s koncesiou v iných členských štátoch Európskej únie, uskutočnené bez nemeckého povolenia, ak je na sprostredkovanie stávok potrebné nemecké povolenie organizátora stávok, vnútroštátne orgány však na základe právnej úpravy, ktorá je v rozpore s právom EÚ (‚monopol v oblasti stávok na športové podujatia‘), nesmú vydať povolenie neštátnym organizátorom stávok?

   b) Zmení sa odpoveď na otázku 1 a), ak štátne orgány činné v trestnom konaní alebo v konaní o zdržanie sa konania v jednej z 15 nemeckých spolkových krajín, ktoré spoločne zriadili a spoločne uskutočňujú verejný monopol v oblasti stávok na športové podujatia, tvrdia v rámci konania o zdržanie sa alebo v trestnom konaní, že sa zákonný zákaz vydať povolenie súkromným organizátorom v prípade eventuálnej žiadosti o povolenie na organizáciu alebo sprostredkovanie stávok v tejto spolkovej krajine neuplatní?

   c) Majú sa zásady práva Únie, najmä slobodné poskytovanie služieb, ako aj rozsudok Stanleybet International a i. (C-186/11 a C-209/11, EU:C:2013:33) vykladať v tom zmysle, že im odporuje trvalý zákaz, označený ako ‚preventívny‘, alebo sankcionovanie cezhraničného sprostredkovania stávok na športové podujatia, ak je to odôvodnené tým, že orgánu, ktorý zákaz vydal, v čase jeho rozhodovania ‚nebolo zrejmé, t. j. zjavné bez ďalšieho skúmania‘, že sprostredkovanie stávok spĺňa všetky hmotnoprávne podmienky na vydanie povolenia, odhliadnuc od výhrady verejného monopolu?

2. Má sa smernica 98/34 vykladať v tom zmysle, že jej odporuje sankcionovanie sprostredkovania stávok na športové podujatia prostredníctvom stávkového automatu organizátorovi stávok s koncesiou v inom členskom štáte Únie uskutočneného bez nemeckého povolenia, ak sú zásahy štátu založené na zákone konkrétnej spolkovej krajiny, ktorý nebol oznámený Európskej komisii a ktorého obsahom je už neplatná [zmluva o hazardných hrách]?

[II. V súvislosti s druhým obvinením vzneseným voči obvinenej v období od júla 2012:]

3. Majú sa článok 56 ZFEÚ, zásada transparentnosti, zásada rovnosti a zákaz uprednostňovania podľa práva Únie… vykladať v tom zmysle, že im odporuje sankcionovanie sprostredkovania stávok na športové podujatia organizátorovi stávok s koncesiou v inom členskom štáte [Únie] v konkrétnom prípade na základe [pozmeňujúcej zmluvy], uzavretej na deväť rokov, ‚doložkou o experimente pre stávky na športové podujatia' stanovujúcou na obdobie siedmich rokov teoretickú možnosť udelenia nanajvýš 20 koncesií aj neštátnym organizátorom stávok s legalizačným účinkom pre všetky nemecké spolkové krajiny ako nevyhnutný predpoklad povolenia na sprostredkovanie stávok, ak:

   a) konanie o udelenie koncesie a právne spory vzniknuté v tejto súvislosti sú vedené koncesným orgánom spoločne s tou advokátskou kanceláriou, ktorá pravidelne poskytovala poradenstvo väčšine spolkových krajín a ich stávkovým kanceláriám v súvislosti s monopolom v oblasti stávok na športové podujatia, ktorý je v rozpore s právnou úpravou Európskej únie, a ktorá ich zastupovala pred vnútroštátnymi súdmi proti súkromným organizátorom stávok a bola poverená zastupovaním štátnych orgánov v konaniach o prejudiciálnej otázke vo veciach Stoß a i. (C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, EU:C:2010:504), Carmen Media Group (C-46/08, EU:C:2010:505), ako aj Winner Wetten (C-409/06, EU:C:2010:503);

   b) z výberového konania na získanie koncesie uverejneného 8. augusta 2012 v *Úradnom vestníku Európskej únie* nevyplývali žiadne podrobnosti týkajúce sa minimálnych požiadaviek na predkladaný plán, obsahu ostatných požadovaných vyhlásení a dôkazov alebo výberu nanajvýš 20 držiteľov koncesií, pričom podrobnosti boli sprístupnené až po uplynutí lehoty na predloženie prihlášok spolu s tzv. informačným memorandom a mnohými ďalšími dokumentmi iba uchádzačom, ktorí sa kvalifikovali do ‚druhého kola' konania o udelenie koncesie;

   c) koncesný orgán pozval osem mesiacov po začatí konania v rozpore s výberovým konaním iba [štrnásť] uchádzačov o koncesiu na osobnú prezentáciu ich koncepcie sociálnej zodpovednosti a bezpečnostnej koncepcie, pretože splnili všetky minimálne požiadavky na udelenie koncesie, [pätnásť] mesiacov po začatí konania však oznámil, že ani jeden z uchádzačov nesplnil minimálne požiadavky ‚v preukázateľnej forme';

   d) uchádzač o koncesiu, ktorý je konzorciom štátnych stávkových spoločností a je vo vlastníctve štátu…, patrí medzi [štrnásť] uchádzačov, ktorí boli pozvaní na prezentáciu svojich plánov pred koncesným orgánom, pre svoje organizačné prepojenie s organizátormi športových podujatí však pravdepodobne nie je spôsobilý na udelenie koncesie, lebo právna úprava… si vyžaduje striktné oddelenie aktívneho športu a združení, ktoré ho organizujú, od organizovania a sprostredkovania stávok na športové podujatia;

   e) jednou z požiadaviek na udelenie koncesie je preukázanie ‚zákonného pôvodu finančných prostriedkov potrebných na zorganizovanie zamýšľanej ponuky stávok na športové podujatia';

   f) koncesný orgán a rada pre hazardné hry [(‚Glücksspielkollegium')], rozhodujúca o udelení koncesií, ktorá sa skladá zo zástupcov spolkových krajín, nevyužívajú možnosť udeľovania koncesií súkromným organizátorom stávok, zatiaľ čo štátne stávkové spoločnosti môžu až rok po prípadnom udelení takejto koncesie organizovať stávky na športové podujatia, lotérie a iné hazardné hry bez koncesie, prevádzkovať ich a propagovať prostredníctvom svojej celoplošnej siete stávkových kancelárií?"

Posúdenie Súdnym dvorom

O právomoci Súdneho dvora

41 Belgická vláda v podstate spochybňuje právomoc Súdneho dvora odpovedať na prejudiciálne otázky z dôvodu, že situácia, o ktorú ide vo veci samej, nepatrí do pôsobnosti voľného poskytovania služieb, ktoré sa vzťahuje vzhľadom na znenie článku 56 ZFEÚ iba na štátnych príslušníkov členských štátov s výnimkou štátnych príslušníkov tretích štátov, medzi ktoré patrí aj štát S. Inceovej.

42 V tejto súvislosti treba konštatovať, že keďže S. Ince zhromažďovala stávky na športové podujatia na účet spoločnosti usadenej v Rakúsku, situácia vo veci samej predstavuje výkon slobodného poskytovania služieb touto spoločnosťou, zaručený článkom 56 ZFEÚ.

43 Keď totiž spoločnosť usadená v členskom štáte vykonáva činnosť vyberania stávok prostredníctvom hospodárskeho subjektu usadeného v inom členskom štáte, obmedzenia stanovené pre činnosti tohto hospodárskeho subjektu patria do pôsobnosti slobodného poskytovania služieb (pozri analogicky rozsudok Gambelli a i., C-243/01, EU:C:2003:597, bod 46).

44 Z toho vyplýva, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na prejudiciálne otázky.

O prvej otázke

O prípustnosti

45 Nemecká vláda namieta, že prvá otázka písm. a) je neprípustná z dôvodu, že je hypotetickej povahy, keďže vzhľadom na prax určitých bavorských správnych a súdnych orgánov spočívajúcu v tom, že na súkromných prevádzkovateľov sa „fiktívnym spôsobom“ uplatňujú podmienky na vydanie povolenia stanovené na účely výberu prevádzkovateľov, ktorým sa udelia výlučné práva verejného monopolu, ktorý sa považuje za v rozpore s právom Únie, tento monopol v skutočnosti už neexistuje.

46 Toto tvrdenie musí byť zamietnuté, keďže zlučiteľnosť tejto praxe s článkom 56 ZFEÚ je práve predmetom druhej a tretej časti prvej otázky. Odpoveď Súdneho dvora na prvú časť tejto otázky je teda nevyhnutná na vyriešenie sporu vo veci samej, keby Súdny dvor dospel v odpovedi na druhú a tretiu časť uvedenej otázky k záveru, že takáto prax neumožňuje zabezpečiť dosiahnutie súladu s článkom 56 ZFEÚ v prípade režimu verejného monopolu, akým je ten, ktorý vyplýva z ustanovení zmluvy o hazardných hrách a jej regionálnych vykonávacích zákonov, o ktorých sa v zmysle konštatovaní vnútroštátnych súdov rozhodlo, že sú v rozpore s právom Únie.

47 Okrem toho grécka vláda spochybňuje prípustnosť prvej otázky písm. b) a c) z dôvodu, že je hypotetickej povahy, a to preto, lebo nemecké orgány nemali príležitosť skúmať, či S. Ince má možnosť získať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia.

48 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry, členský štát nemôže uplatniť trestnoprávnu sankciu za nesplnenie administratívnej formality, pokiaľ bolo splnenie tejto formality zamietnuté alebo znemožnené dotknutým členským štátom v rozpore s právom Únie. Keďže cieľom prvej prejudiciálnej otázky písm. b) a c) je práve zistiť, či podmienky, ktorým vydanie povolenia podliehalo na základe vnútroštátnej úpravy, boli v rozpore s právom Únie, nie je možné spochybniť relevantnosť tejto otázky pre vyriešenie sporu prebiehajúceho pred vnútroštátnym súdom (pozri v tomto zmysle rozsudok Costa a Cifone, C-72/10 a C-77/10, EU:C:2012:80, bod 43).

49 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvá otázka je prípustná.

O veci samej

50 Vo svojej prvej otázke sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby orgány členského štátu činné v trestnom konaní postihovali to, že súkromný prevádzkovateľ nepovolene sprostredkúva stávky na športové podujatia na účet iného súkromného prevádzkovateľa, ktorý nemá povolenie na organizovanie stávok na športové podujatia v tomto členskom štáte, ale má licenciu v inom členskom štáte, keď povinnosť mať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia patrí do rámca režimu verejného monopolu, ktorý je podľa vnútroštátnych súdov v rozpore s právom Únie. Okrem toho sa uvedený súd pýta, či bráni článok 56 ZFEÚ takejto sankcii aj v prípade, že súkromný prevádzkovateľ môže teoreticky získať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia, keď znalosť postupu vydania takéhoto povolenia nie je zaručená a režim verejného monopolu na stávky na športové podujatia, v prípade ktorého vnútroštátne súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, pretrval napriek prijatiu takéhoto postupu.

51 Vnútroštátny súd sa tak v podstate pýta Súdneho dvora na dôsledky, ktoré musia správne a súdne orgány členského štátu vyvodiť z konštatovania nezlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva zriaďujúceho verejný monopol na stávky na športové podujatia, akými sú tie vo veci samej, s právom Únie, keď čakajú na to, kým legislatívna alebo regulačná reforma napraví takéto porušenie práva Únie.

52 V tejto súvislosti treba hneď na úvod pripomenúť, že podľa zásady prednosti práva Únie je účinkom z dôvodu nadobudnutia účinnosti priamo uplatniteľných ustanovení Zmluvy a aktov inštitúcií vo vzťahu k vnútroštátnemu právu členských štátov automatická strata uplatniteľnosti každého ustanovenia vnútroštátneho predpisu, ktoré je s nimi v rozpore (pozri rozsudky Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, bod 17; Factortame a i., C-213/89, EU:C:1990:257, bod 18, ako aj Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, bod 53).

53 Súdny dvor spresnil, že z dôvodu prednosti priamo uplatniteľného práva Únie sa vnútroštátna právna úprava týkajúca sa verejného monopolu na stávky na športové podujatia, ktorá podľa konštatovaní vnútroštátneho súdu obsahuje obmedzenia nezlučiteľné so slobodným poskytovaním služieb, ktoré neprispievajú jednotným a systematickým spôsobom k obmedzeniu stávkovej činnosti, nemôže ďalej uplatňovať počas prechodného obdobia (pozri rozsudky Winner Wetten, C-409/06, EU:C:2010:503, bod 69, ako aj Stanleybet International a i., C-186/11 a C-209/11, EU:C:2013:33, bod 38).

54 Zamietnutie poskytnutia prechodného obdobia v prípade nezlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy s článkom 56 ZFEÚ však nevyhnutne nevedie dotknutý členský štát k vzniku povinnosti liberalizovať trh hazardných hier, ak sa tento štát domnieva, že takáto liberalizácia nie je zlučiteľná s úrovňou ochrany spotrebiteľov a so sociálnym poriadkom, ktorý má tento člensky štát v úmysle zaručiť. Za súčasného stavu práva Únie totiž majú členské štáty na účely zabezpečenia zlučiteľnosti s ustanoveniami Zmluvy otvorenú možnosť reformy existujúceho monopolu, ktorý by predovšetkým podliehal efektívnej a prísnej kontrole zo strany verejných orgánov (pozri rozsudok Stanleybet International a i., C-186/11 a C-209/11, EU:C:2013:33, bod 46).

55 V každom prípade, ak sa dotknutý členský štát domnieva, že reforma existujúceho monopolu na účely zabezpečenia zlučiteľnosti s ustanoveniami Zmluvy nie je mysliteľná a že liberalizácia trhu hazardných hier lepšie zodpovedá úrovni ochrany spotrebiteľov a sociálneho poriadku, ktorý má tento štát v úmysle zaručiť, je povinný dodržiavať základné pravidlá Zmlúv, najmä článok 56 ZFEÚ, zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z nich vyplýva. V takomto prípade zavedenie režimu predchádzajúceho administratívneho povolenia, pokiaľ ide o ponuku niektorých druhov hazardných hier v tomto členskom štáte, musí byť založené na objektívnych, nediskriminačných a vopred známych kritériách, čím sa vymedzí výkon voľnej úvahy vnútroštátnych orgánov, aby táto voľná úvaha nemohla byť využívaná svojvoľne (pozri rozsudky Carmen Media Group, C-46/08, EU:C:2010:505, bod 90, ako aj Stanleybet International a i., C-186/11 a C-209/11, EU:C:2013:33, bod 47).

56 Treba vzhľadom na tieto zásady preveriť, či taká prax, akou je postup fiktívneho povolenia na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, o ktorý ide vo veci samej, podlieha objektívnym, nediskriminačným a vopred známym kritériám.

57 V tejto súvislosti treba uviesť, že takáto prax nie je definíciou kodifikovaná. Okrem toho napriek okolnosti uvádzanej nemeckou vládou, že na príslušný orgán na vydávanie povolení na organizovanie stávok na športové podujatia v spolkovej krajine Bavorsko centralizovaným spôsobom bolo podaných približne 70 žiadostí o povolenie od súkromných prevádzkovateľov, ani z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, ani z pripomienok pripojených dotknutými subjektmi nevyplýva, že by táto prax bola predmetom opatrení vo forme reklamy, aby sa o nej dozvedeli súkromní prevádzkovatelia, ktorí by mohli vykonávať činnosti organizovania alebo vyberania stávok na športové podujatia. Nemožno sa teda domnievať, že by bolo zabezpečené, aby takíto prevádzkovatelia vedeli o takejto praxi, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

58 Okrem toho z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že príslušné orgány spolkových krajín neuplatňujú uvedený postup fiktívneho povolenia celoplošne a jednotne, keďže ho používajú len niektoré z týchto orgánov. Rovnako, ako bolo uvedené v bodoch 29 až 32 tohto rozsudku, nemecké súdy zastávajú rozdielne stanoviská, pokiaľ ide o zákonnosť takéhoto postupu.

59 Za týchto podmienok nemožno vylúčiť, že súkromní prevádzkovatelia nebudú mať možnosť vedieť ani o postupe, ktorý musia podstúpiť, aby mohli požiadať o povolenie na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, ani o podmienkach, za ktorých im bude povolenie vydané alebo zamietnuté. Takáto neurčitosť neumožňuje dotknutým prevádzkovateľom poznať rozsah svojich práv a povinností vyplývajúcich z článku 56 ES, a preto treba na uvedený režim hľadieť tak, že je v rozpore so zásadou právnej istoty (pozri analogicky rozsudky Scientologická cirkev, C-54/99, EU:C:2000:124, bod 22; Komisia/Francúzsko, C-483/99, EU:C:2002:327, bod 50, a Festersen, C-370/05, EU:C:2007:59, bod 43).

60 V každom prípade treba zdôrazniť, že ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, žiadne povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia nebolo vydané súkromnému prevádzkovateľovi v závere fiktívneho postupu vydania povolenia, o ktorý ide vo veci samej.

61 V tejto súvislosti vnútroštátny súd poznamenal, že keďže podmienky vydania povolenia na organizovanie stávok na športové podujatia, uplatniteľné na verejných prevádzkovateľov podľa zmluvy o hazardných hrách a vykonávacích predpisov spolkových krajín, majú za cieľ práve odôvodniť vylúčenie súkromných prevádzkovateľov, tí v praxi nikdy nemôžu splniť tieto podmienky. Platí to ešte viac po vydaní rozsudkov Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) zo 16. mája 2013, ktoré umožňujú preventívny zákaz organizovania a sprostredkovania stávok na športové podujatia súkromnými prevádzkovateľmi, keď je zjavné, že nemôžu získať takéto povolenie.

62 Z takéhoto konštatovania vyplýva, že ako tvrdí vnútroštátny súd, S. Ince a Komisia, taká prax, akou je fiktívny postup vydania povolenia, o ktorý ide vo veci samej, nemôže byť považovaná za prostriedok, ktorým sa napravila nezlučiteľnosť s právom Únie konštatovaná vnútroštátnymi súdmi v prípade ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré zriadili režim verejného monopolu na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia.

63 Pokiaľ ide o dôsledky takejto nezlučiteľnosti, treba pripomenúť, že členský štát nemôže uplatňovať trestnú sankciu za nesplnenú administratívnu formalitu, ak splnenie tejto formality predmetný členský štát odmietol alebo znemožnil v rozpore s právom Únie (pozri rozsudky Placanica a i., C-338/04, C-359/04 a C-360/04, EU:C:2007:133, bod 69; Stoß a i., C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, EU:C:2010:504, bod 115, ako aj Costa a Cifone, C-72/10 a C-77/10, EU:C:2012:80, bod 43).

64 Takýto zákaz, ktorý vyplýva zo zásady prednosti práva Únie a zásady lojálnej spolupráce stanovenej v článku 4 ods. 3 EÚ, platí pre všetky orgány dotknutého členského štátu v rámci ich právomocí, medzi ktoré patria orgány činné v trestnom konaní (pozri v tomto zmysle rozsudok Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, bod 64 a citovanú judikatúru).

65 Vzhľadom na vyššie uvedené treba odpovedať na prvú otázku písm. a) až c) tak, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby orgány činné v trestnom konaní členského štátu postihovali to, že súkromný prevádzkovateľ sprostredkúva nepovolené stávky na športové podujatia na účet iného súkromného prevádzkovateľa, ktorý nemá povolenie na organizovanie stávok na športové podujatia v tomto členskom štáte, ale má licenciu v inom členskom štáte, keď povinnosť mať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia patrí do rámca režimu verejného monopolu, ktorý je podľa vnútroštátnych súdov v rozpore s právom Únie. Článok 56 ZFEÚ bráni takejto sankcii aj v prípade, že súkromný prevádzkovateľ môže teoreticky získať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia, keď znalosť postupu vydania takéhoto povolenia nie je zaručená a režim verejného monopolu na stávky na športové podujatia, v prípade ktorého vnútroštátne súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, pretrval napriek prijatiu takéhoto postupu.

O druhej otázke

66 Vnútroštátny súd sa svojou druhou otázkou v podstate pýta, či sa má článok 8 ods. 1 smernice 98/34 vykladať v tom zmysle, že návrh regionálnej právnej úpravy, ktorá na úrovni dotknutého regiónu ponecháva v platnosti ustanovenia právnej úpravy spoločnej pre rôzne regióny členského štátu, ktorej pôvodné obdobie platnosti sa skončilo, podlieha oznamovacej povinnosti stanovenej v uvedenom článku 8 ods. 1, ak tento návrh obsahuje technické predpisy v zmysle článku 1 tejto smernice, takže nesplnenie tejto povinnosti spôsobuje, že sa na tieto technické predpisy nemožno odvolávať proti jednotlivcovi v rámci trestného konania, a to aj keď uvedená spoločná právna úprava bola predtým oznámená Komisii v štádiu návrhu zákona podľa článku 8 ods. 1 smernice 98/34 a výslovne stanovovala možnosť predĺženia, ktorá však nebola využitá.

67 Na úvod treba pripomenúť, že nedodržanie oznamovacej povinnosti stanovenej v článku 8 ods. 1 smernice 98/34 predstavuje procesnú vadu pri prijímaní dotknutých technických predpisov, ktorej dôsledkom je neuplatniteľnosť týchto technických predpisov, takže sa na ne nemožno odvolávať proti jednotlivcom (pozri najmä rozsudok Ivansson a i., C-307/13, EU:C:2014:2058, bod 48, ako aj citovanú judikatúru).

68 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ako uviedol generálny advokát v bode 60 návrhov, hoci článok 8 ods. 1 tejto smernice vyžaduje, aby bol Komisii oznámený celý návrh zákona obsahujúceho technické predpisy (pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Taliansko, C-279/94, EU:C:1997:396, body 40 a 41), neuplatniteľnosť, ktorá vyplýva z nesplnenia tejto povinnosti, sa vzťahuje nie na všetky ustanovenia takéhoto zákona, ale iba na technické predpisy, ktoré sú v ňom uvedené.

69 V dôsledku toho treba na účely poskytnutia užitočnej odpovede vnútroštátnemu súdu v prvom rade preveriť, či ustanovenia zmluvy o hazardných hrách, ktoré údajne porušila S. Ince, ktoré zostali účinné aj po skončení platnosti tejto zmluvy ako právna úprava spolkovej krajiny Bavorsko podľa zákona, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách, predstavujú „technické predpisy“ v zmysle článku 1 bodu 11 smernice 98/34.

70 Podľa tohto ustanovenia pojem „technický predpis“ predstavuje štyri kategórie opatrení, ktorými sú, po prvé, „technická špecifikácia“ v zmysle článku 1 bodu 3 smernice 98/34, po druhé, „iné požiadavky“, tak ako sú definované v článku 1 bode 4 tejto smernice, po tretie, „pravidlá vzťahujúce sa na služby“, uvedené v článku 1 bode 5 uvedenej smernice, a po štvrté, „zákony, predpisy alebo administratívne

opatrenia…, ktoré zakazujú výrobu, dovoz, predaj alebo používanie výrobku, alebo zakazujúce poskytovanie alebo používanie služby alebo usadenie sa subjektu v členskom štáte ako poskytovateľa služby“.

71 V prvom rade sa zdá, že zmluva o hazardných hrách neobsahuje žiadne ustanovenie patriace do prvej kategórie technických predpisov, teda pod pojem „technické špecifikácie“ v zmysle článku 1 bodu 3 smernice 98/34. Tento pojem sa totiž týka výlučne vnútroštátnych opatrení, ktoré odkazujú na samotný výrobok a jeho obal ako také, a preto určujú niektorý z predpísaných znakov výrobku (pozri rozsudky Fortuna a i., C-213/11, C-214/11 a C-217/11, EU:C:2012:495, bod 28, ako aj Ivansson a i., C-307/13, EU:C:2014:2058, bod 19). Zmluva o hazardných hrách však upravuje organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia bez toho, aby odkazovala na produkty, ktoré by mohli byť prípadne zahrnuté do takýchto činností.

72 Z toho istého dôvodu zmluva o hazardných hrách nemôže zahŕňať ani ustanovenia patriace do druhej kategórie technických predpisov, teda pod pojem „iné požiadavky“ v zmysle článku 1 bodu 4 uvedenej smernice, keďže tento pojem sa týka životnosti výrobku po tom, ako bol uvedený na trh.

73 Nakoniec treba preveriť, či zmluva o hazardných hrách obsahuje pravidlá patriace do tretej a/alebo štvrtej kategórie „technických predpisov“ vymenovaných v článku 1 bode 11 smernice 98/34, teda „pravidlá vzťahujúce sa na služby“ alebo tie, ktoré „zakazuj[ú] poskytovanie alebo používanie služby alebo usadenie sa subjektu v členskom štáte ako poskytovateľa služby“.

74 Podľa článku 1 bodu 5 uvedenej smernice „pravidlá vzťahujúce sa na služby“ znamenajú akúkoľvek požiadavku všeobecnej povahy, ktorá sa vzťahuje na vykonávanie služieb uvedených v článku 1 bode 2 tej istej smernice, ktoré zahŕňajú „každ[ú] službu[u] poskytovan[ú] informačnou spoločnosťou, to jest každ[ú] službu[u], ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb“.

75 V tejto súvislosti treba konštatovať, že ako uviedla Komisia na pojednávaní, niektoré z ustanovení zmluvy o hazardných hrách možno považovať za „pravidlá vzťahujúce sa na služby“, keďže sa týkajú „služb[y] poskytovan[ej] informačnou spoločnosťou“ v zmysle článku 1 bodu 2 smernice 98/34. Tieto ustanovenia zahŕňajú zákaz ponúkať hazardné hry na internete, stanovený v článku 4 ods. 4 zmluvy o hazardných hrách, výnimky z tohto zákazu, vymenované v článku 25 ods. 6 tejto zmluvy, obmedzenia možnosti ponúkať stávky na športové podujatia telekomunikačnými prostriedkami na základe článku 21 ods. 2 uvedenej zmluvy, ako aj zákaz šíriť reklamu na hazardné hry na internete alebo telekomunikačnými prostriedkami podľa článku 5 ods. 3 tej istej zmluvy.

76 Pokiaľ ide na druhej strane o iné ustanovenia zmluvy o hazardných hrách, ako sú tie, ktoré sa týkajú „služb[y] poskytovan[ej] informačnou spoločnosťou“ v zmysle článku 1 bodu 2 smernice 98/34, akými sú ustanovenia zriaďujúce povinnosť získať povolenie na organizovanie alebo vyberanie stávok na športové podujatia, ako aj nemožnosť vydať takéto povolenie súkromným prevádzkovateľom, tie nepredstavujú „technické predpisy“ v zmysle článku 1 bodu 11 tejto smernice. Vnútroštátne predpisy, ktoré obsahujú len podmienky na zakladanie podnikov alebo poskytovanie služieb podnikmi, ako napríklad predpisy, ktoré podmieňujú vykonávanie profesijnej činnosti predchádzajúcim povolením, nie sú technickými predpismi v zmysle tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudok Lindberg, C-267/03, EU:C:2005:246, bod 87).

77 Prináleží vnútroštátnemu súdu overiť, či sa S. Inceovej vytýka v rámci trestných stíhaní, o ktoré ide vo veci samej, že porušila niektoré z ustanovení vymenovaných v bode 75 tohto rozsudku, ktoré sa musia považovať za ustanovenia zriaďujúce pravidlá vzťahujúce sa na služby v zmysle článku 1 bodu 5 smernice 98/34.

78 V druhom rade treba preskúmať, či zákon vykonávajúci zmluvu o hazardných hrách tým, že zabezpečil, aby boli ustanovenia zmluvy o hazardných hrách naďalej uplatniteľné ako právo spolkovej krajiny Bavorsko po skončení doby platnosti tejto zmluvy, podliehal oznamovacej povinnosti voči Komisii na základe článku 8 ods. 1 smernice 98/34, takže v prípade, že by sa vytýkalo S. Inceovej, že porušila jeden alebo viacero technických predpisov stanovených zmluvou o hazardných hrách, nebolo by možné sa na ne odvolávať voči nej vzhľadom na to, že neboli oznámené.

79 V tejto súvislosti treba hneď na úvod poznamenať, že ako zdôraznila Komisia, ustanovenia zákona, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách, nemôžu byť predmetom povinnosti, ktorú článok 8 ods. 1 tretí pododsek smernice 98/34 ukladá členským štátom, a to „oznamovať opätovne“ podstatné zmeny návrhu technického predpisu. Táto povinnosť sa totiž týka len prípadu, do ktorého nepatrí situácia vo veci samej, keď boli v priebehu vnútroštátneho legislatívneho postupu vykonané podstatné zmeny návrhu technického predpisu až po oznámení tohto návrhu Komisii.

80 Na druhej strane treba preskúmať, či zákon, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách, mal byť predtým, ako bol prijatý, v štádiu návrhu popri oznámení zmluvy o hazardných hrách a nezávisle od neho oznámený Komisii podľa článku 8 ods. 1 prvého pododseku smernice 98/34.

81 V tejto súvislosti treba uviesť, že hoci predpisy upravujúce organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia podľa zákona, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách, majú obsah zhodný s pravidlami zmluvy o hazardných hrách, ktoré boli predtým oznámené Komisii, odlišujú sa od nich, pokiaľ ide o ich časovú a územnú pôsobnosť.

82 Preto realizácia cieľov sledovaných smernicou 98/34 vyžaduje, aby návrh právneho predpisu, akým je zákon, ktorým sa vykonáva zmluva o hazardných hrách, bol oznámený Komisii na základe článku 8 ods. 1 prvého pododseku tejto smernice. Ako vyplýva najmä z odôvodnení 5 a 6 tejto smernice, jej cieľom je v prvom rade zabezpečiť preventívnu kontrolu technických predpisov plánovaných členským štátom, umožniac tak Komisii a ostatným členským štátom oboznámiť sa s nimi pred ich prijatím. V druhom rade, ako uvádza odôvodnenie 7 uvedenej smernice, cieľom tejto smernice je umožniť čo najlepšie využívanie výhod vlastných vnútornému trhu hospodárskymi subjektmi, čo sa dosiahne pravidelným zverejňovaním technických predpisov navrhovaných členskými štátmi, vďaka čomu budú tieto subjekty schopné oznámiť svoje posúdenie ich dosahu.

83 Najmä vzhľadom na tento druhý cieľ treba, aby hospodárske subjekty členského štátu boli informované o návrhoch technických predpisov prijatých iným členským štátom, ako aj o časovej a územnej pôsobnosti týchto predpisov, aby boli tieto subjekty schopné oboznámiť sa s rozsahom povinností, ktoré im môžu byť uložené, a anticipovať prijatie týchto predpisov takým spôsobom, že prípadne prispôsobia svoje výrobky alebo služby v dostatočnom čase.

84 V dôsledku toho treba odpovedať na druhú otázku tak, že článok 8 ods. 1 smernice 98/34 sa má vykladať v tom zmysle, že návrh regionálnej právnej úpravy, ktorá na úrovni dotknutého regiónu ponecháva v platnosti ustanovenia právnej úpravy spoločnej pre rôzne regióny členského štátu, ktorej pôvodné obdobie platnosti sa skončilo, podlieha oznamovacej povinnosti stanovenej v uvedenom článku 8 ods. 1, ak tento návrh obsahuje technické predpisy v zmysle článku 1 tejto smernice, takže nesplnenie tejto povinnosti spôsobuje, že sa na tieto technické predpisy nemožno odvolávať proti jednotlivcovi v rámci trestného konania. Takáto povinnosť nie je spochybnená okolnosťou, že uvedená spoločná právna úprava bola predtým oznámená Komisii v štádiu návrhu zákona podľa článku 8 ods. 1 uvedenej smernice a výslovne stanovovala možnosť predĺženia, ktorá však nebola využitá.

O tretej otázke

85 Vnútroštátny súd sa vo svojej tretej otázke v podstate pýta, či sa má článok 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát postihoval sprostredkovanie nepovolenej stávky na športové podujatia na účet iného hospodárskeho subjektu, ktorý má licenciu na organizovanie stávok na športové podujatia v inom členskom štáte:

— keď vydanie povolenia na organizovanie stávok na športové podujatia podlieha získaniu koncesie uvedeným prevádzkovateľom podľa postupu vydávania koncesií, akým je ten vo veci samej, ak vnútroštátny súd konštatuje, že tento postup nedodržiava zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z toho vyplýva, a

— keď napriek nadobudnutiu účinnosti vnútroštátneho ustanovenia umožňujúceho vydávanie koncesií súkromným prevádzkovateľom uplatňovanie ustanovení, ktoré zriadili režim verejného monopolu na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, o ktorom vnútroštátne súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, v skutočnosti pretrvalo.

86 Na úvod treba pripomenúť, že verejné orgány, ktoré uzatvárajú koncesné zmluvy na služby, sú povinné vo všeobecnosti dodržiavať základné pravidlá Zmluvy, najmä článok 56 ZFEÚ, a konkrétne zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z toho vyplýva (pozri v tomto zmysle rozsudok Sporting Exchange, C-203/08, EU:C:2010:307, bod 39 a citovanú judikatúru).

87 Cieľom tejto zásady transparentnosti, ktorá je dôsledkom zásady rovnosti, je v tomto kontexte hlavne zabezpečiť, aby sa všetci dotknutí prevádzkovatelia mohli rozhodnúť zúčastniť sa na verejnom obstarávaní na základe všetkých relevantných informácií, a tiež vylúčiť riziko uprednostňovania a svojvoľnosti zo strany verejného obstarávateľa. Táto zásada vyžaduje, aby všetky podmienky a spôsoby verejného obstarávania boli jasne, presne a jednoznačne formulované tak, aby všetci riadne informovaní a primerane pozorní uchádzači mohli pochopiť ich presný rozsah a rovnako ich vykladať a voľná úvaha orgánu udeľujúceho koncesie bola presne vymedzená, čo umožní tomuto orgánu účinne overiť, či ponuky uchádzačov zodpovedajú kritériám, ktoré upravujú dotknuté konanie (rozsudok Costa a Cifone, C-72/10 a C-77/10, EU:C:2012:80, bod 73, ako aj citovaná judikatúra).

88 Nakoniec prináleží vnútroštátnemu súdu, ktorý jediný je oprávnený posúdiť skutkové okolnosti a poskytnúť výklad vnútroštátnej právnej úpravy, aby preskúmal vzhľadom na tieto zásady, či faktory, ktoré stanovil, či už posudzované samostatne, alebo z hľadiska ich kombinovaného účinku, môžu spochybniť súlad postupu vydávania koncesií na organizovanie stávok na športové podujatia, o aký ide vo veci samej, so zásadami rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ako aj povinnosti transparentnosti, ktorá z nich vyplýva.

89 Treba uviesť, že v predmetnom prípade vnútroštátny súd poznamenal v rámci tretej otázky písm. f), že koncesný orgán nevyužíval možnosť udeľovania koncesií súkromným prevádzkovateľom podľa článku 10a pozmeňujúcej zmluvy. Ako už bolo uvedené v bode 38 tohto rozsudku, z pripomienok nemeckej vlády vyplýva, že pridelenie koncesií uchádzačom vybratým v rámci výberového konania bolo pozastavené viacerými predbežnými opatreniami vydanými nemeckými súdmi. Preto v čase skutkových okolností vytýkaných S. Inceovej nebol žiadny súkromný prevádzkovateľ oprávnený organizovať alebo vyberať stávky na športové podujatia v Nemecku, pričom sa na súkromných prevádzkovateľov naďalej uplatňovala judikatúra Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) uvedená v bodoch 29 a 30 tohto rozsudku.

90 Na druhej strane, ako to rovnako konštatoval Amtsgericht Sonthofen (Kantonálny súd Sonthofen) v rámci tretej otázky písm. f), verejní prevádzkovatelia, ktorí majú povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia vydané na základe zmluvy o hazardných hrách alebo jej

regionálnych vykonávacích predpisov, mohli na základe prechodného ustanovenia uvedeného v článku 29 pozmeňujúcej zmluvy pokračovať vo výkone takýchto činností počas jedného roka od vydania prvej koncesie bez toho, aby oni sami mali koncesiu.

91 Za týchto podmienok sa tento súd domnieva, že režim verejného monopolu na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, stanovený zmluvou o hazardných hrách a jej regionálnymi vykonávacími predpismi, v prípade ktorého nemecké súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, v skutočnosti pretrval.

92 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ako bolo pripomenuté v bodoch 53 až 55 tohto rozsudku, Súdny dvor rozhodol v rozsudku Stanleybet International a i. (C-186/11 a C-209/11, EU:C:2013:33, body 38, 46, ako aj 47), že vnútroštátna právna úprava verejného monopolu na stávky na športové podujatia, ktorá podľa konštatovaní vnútroštátneho súdu obsahuje obmedzenia nezlučiteľné so slobodným poskytovaním služieb, sa nemôže naďalej uplatňovať počas prechodného obdobia. Odmietnutie poskytnutia prechodného obdobia však nezaväzuje dotknutý členský štát k tomu, aby liberalizoval trh s hazardnými hrami, keďže tento štát môže takisto reformovať existujúci monopol tak, aby sa stal zlučiteľným s právom Únie, alebo ho nahradil systémom predchádzajúceho správneho povolenia založeným na objektívnych, nediskriminačných a vopred známych kritériách.

93 Vzhľadom na vyššie uvedené a bez toho, aby bolo treba určiť medziiným, či každý z faktorov stanovených v rámci tretej otázky písm. a) až e), či už sa posudzuje samostatne, alebo z hľadiska ich kombinovaného účinku, môže spochybniť zlučiteľnosť postupu vydávania koncesií, o aký ide vo veci samej, s článkom 56 ZFEÚ, treba sa domnievať, že taká legislatívna reforma, ktorá vyplýva zo zavedenia doložky o experimente pre stávky na športové podujatia, upravenej v článku 10a pozmeňujúcej zmluvy, sa nemôže považovať za reformu, ktorá by napravila to, že režim verejného monopolu na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, akým je ten, ktorý vyplýva z ustanovení zmluvy o hazardných hrách a jej vykonávacích predpisov, je nezlučiteľný s článkom 56 ZFEÚ, keďže vzhľadom na okolnosti opísané v rámci tretej otázky písm. f) sa takýto režim naďalej uplatňoval v praxi napriek nadobudnutiu účinnosti tejto reformy.

94 Ako však bolo pripomenuté v bode 63 tohto rozsudku, členský štát nemôže uplatniť trestnoprávnu sankciu za nesplnenie administratívnej formality, pokiaľ splnenie tejto formality dotknutý členský štát v rozpore s právom Únie zamietol alebo znemožnil.

95 Preto treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že je s ním v rozpore, keď členský štát postihuje nepovolené sprostredkovanie stávok na športové podujatia na svojom území na účet hospodárskeho subjektu, ktorý má licenciu na organizovanie stávok na športové podujatia v inom členskom štáte:

— keď vydanie povolenia na organizovanie stávok na športové podujatia podlieha získaniu koncesie uvedeným prevádzkovateľom podľa postupu vydávania koncesií, akým je ten vo veci samej, ak vnútroštátny súd konštatuje, že tento postup nedodržiava zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z toho vyplýva, a

— keď napriek nadobudnutiu účinnosti vnútroštátneho ustanovenia umožňujúceho vydávanie koncesií súkromným prevádzkovateľom uplatňovanie ustanovení, ktoré zriadili režim verejného monopolu na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, o ktorom vnútroštátne súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, v skutočnosti pretrvalo.

O trovách

96 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby orgány činné v trestnom konaní členského štátu postihovali to, že súkromný prevádzkovateľ nepovolene sprostredkúva stávky na športové podujatia na účet iného súkromného prevádzkovateľa, ktorý nemá povolenie na organizovanie stávok na športové podujatia v tomto členskom štáte, ale má licenciu v inom členskom štáte, keď povinnosť mať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia patrí do rámca režimu verejného monopolu, ktorý je podľa vnútroštátnych súdov v rozpore s právom Únie. Článok 56 ZFEÚ bráni takejto sankcii aj v prípade, že súkromný prevádzkovateľ môže teoreticky získať povolenie na organizovanie alebo sprostredkúvanie stávok na športové podujatia, keď znalosť postupu vydania takéhoto povolenia nie je zaručená a režim verejného monopolu na stávky na športové podujatia, v prípade ktorého vnútroštátne súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, naozaj pretrval napriek prijatiu takéhoto postupu.**

2. **Článok 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/34/ES z 22. júna 1998, ktorou sa ustanovuje postup pre poskytovanie informácií v oblasti technických noriem a iných predpisov a pravidiel o službách informačnej spoločnosti, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998, sa má vykladať v tom zmysle, že návrh regionálnej právnej úpravy, ktorá na úrovni dotknutého regiónu ponecháva v platnosti ustanovenia právnej úpravy spoločnej pre rôzne regióny členského štátu, ktorej pôvodné obdobie platnosti sa skončilo, podlieha oznamovacej povinnosti stanovenej v uvedenom článku 8 ods. 1, ak tento návrh obsahuje technické predpisy v zmysle článku 1 tejto smernice, takže nesplnenie tejto povinnosti spôsobuje, že sa na tieto technické predpisy nemožno odvolávať proti jednotlivcovi v rámci trestného konania. Takáto povinnosť nie je spochybnená okolnosťou, že uvedená spoločná právna úprava bola predtým oznámená Komisii v štádiu návrhu zákona podľa článku 8 ods. 1 uvedenej smernice a výslovne stanovovala možnosť predĺženia, ktorá však nebola využitá.**

3. **Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že je s ním v rozpore, keď členský štát postihuje nepovolené sprostredkovanie stávok na športové podujatia na svojom území na účet hospodárskeho subjektu, ktorý má licenciu na organizovanie stávok na športové podujatia v inom členskom štáte:**

   — **keď vydanie povolenia na organizovanie stávok na športové podujatia podlieha získaniu koncesie uvedeným prevádzkovateľom podľa postupu vydávania koncesií, akým je ten vo veci samej, ak vnútroštátny súd konštatuje, že tento postup nedodržiava zásady rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ako aj povinnosť transparentnosti, ktorá z toho vyplýva, a**

   — **keď napriek nadobudnutiu účinnosti vnútroštátneho ustanovenia umožňujúceho vydávanie koncesií súkromným prevádzkovateľom uplatňovanie ustanovení, ktoré zriadili režim verejného monopolu na organizovanie a sprostredkovanie stávok na športové podujatia, o ktorom vnútroštátne súdy rozhodli, že je v rozpore s právom Únie, v skutočnosti pretrvalo.**

Podpisy